

Äänitteen nimi: Kasvata tiedolla – AgriHubin podcast: #4 Maatalousalan koulutus ja tulevaisuuden tekijät

Äänitteen kesto: 00:26:45

Kiia Partanen [00:00:09]:

Tervetuloa kuuntelemaan Agrihubi-podcastia. Agrihubi on osaamisverkosto, jonka tavoitteena on edistää maa- ja puutarhatalouden kannattavuutta kehittämällä osaamista ja pistämällä tietoa liikkeelle. Yhteistyössä mukana ovat alan toimijat tutkimuksesta, koulutuksesta, neuvonnasta, järjestöistä sekä hallinnosta. Tämän päivän jaksossa me puhutaan maatalousalan koulutuksesta, alan osaamisesta sekä koulutuksen kiinnostavuudesta. Mun nimi on Kiia Partanen ja täällä studiossa mun kanssa on tänään Hämeen ammattikorkeakoulun bio- ja luonnonvara-alan johtaja Mona-Anitta Riihimäki, joka esittelee tänään korkeakoulujen näkökulmaa aiheesta. Tervetuloa Mona. Sitten meillä on täällä Keski-Pohjanmaan ammattiopiston luonnonvara-alan toimialapäällikkö Hanna-Mari Laitala, joka katsoo aihetta ammatillisten oppilaitosten näkökulmasta. Tervetuloa.

Hanna-Mari Laitala [00:00:59]:

Kiitos, mukavaa olla mukana.

Kiia Partanen [00:01:02]:

Vielä meillä on täällä myös opiskelijääntä. Meillä on Hämeen ammattikorkeakoulun vuoden opiskelija sekä maaseutuelinkeinojen koulutuksesta piakkoin valmistuva Tomi Kesämäki. Tervetuloa. No niin, mutta mennään hei suoraan tähän aiheeseen. Aloitetaan ihan tästä isosta kuvasta. Minkä takia koulutus ja osaaminen ovat tärkeitä maataloudessa? Haluatko vaikka Mona aloittaa?

Mona-Anitta Riihimäki [00:01:25]:

Joo. Tänä päivänä on aika montakin syytä tietysti siihen, että minkä takia asia on tärkeä. Kaikkien huulilla varmasti on huoltovarmuuskysymykset, että minkä takia maatalousalan koulutus on entistä tärkeämpi. Mutta ruoka on meidän kaikkien perustarve. Oli sitten maailmanpoliittinen tilanne mikä tahansa, niin sen takia maatalousalan koulutus on tärkeä. Sen kehittäminen on tärkeää, koska puhutaan lähtökohtaisesti hyvin monialaisesta alasta.

Kiia Partanen [00:01:53]:

Joo, kiitos. Mitäs Hanna-Mari?

Hanna-Mari Laitala [00:01:55]:

No, oikeastaan Mona tuossa varmaan sanoi ne tärkeimmät asiat, mutta ehkä pitää muistaa se, että maailmasta tärkein ammatti on varmasti se ruoantuottaja, koska me jokainen joka päivä sitä ruokaa tarvitaan. Jos ei meidän ruoantuottajat ja alkutuotanto ole ajan tasalla osaamisessa, niin se tarkoittaa sitten niin sanotusti maailmanlaajuista nopeaa kriisiä.

Kiia Partanen [00:02:16]:

Hyvä. Mitäs Tomi, mitä ajatuksia herättää?

Tomi Kesämäki [00:02:26]:

Meillä ruuantuotannossa lait ja koko ajan muuttuvat säädökset tekee sen, että jatkuva kouluttautuminen on pakollista, että pysyy perässä siitä, mikä on laillista ja mihin suuntaan on suositeltavaa viedä sitä omaa ruoantuotantoa ja viljelytoimenpiteitä.

Mona-Anitta Riihimäki [00:02:40]:

Tuossa, mitä Tomi toiti esille, niin haluan vielä lisätä tuohon oikeastaan sen, että sä nostit tärkeän pointin esiin. Pelkästään se, mitä Hanna-Mari ja minä edustetaan, tutkintokoulutukset, niin se ei pelkästään ole tärkeää, vaan täytyy tänä päivänä huomioida myös erilaiset keinot jatkuvaan oppimiseen. Koko ajan tarvitaan lisää kouluttautumista tälläkin alalla.

Kiia Partanen [00:03:01]:

Hyvä, Mona, sinä nostit tuossa tätä ammattikorkeakoulutusta ja sitten taas ammattioppilaitosten tarjoamaa koulutusta, niin haluaisitteko te Hanna-Marin kanssa selittää vähän, että mikä näiden ero on?

Hanna-Mari Laitala [00:03:14]:

Ero on varmaan siinä, että ammatillisella puolella tulee sitä perusosaamista ja käytännön tekemistä, mikä on varsinkin alalle ulkopuolelta tuleville hyvin tärkeässä roolissa. Sitten taas ammattikorkeakoulusta, Mona voi puhua enemmän, mutta ammatillisen koulutuksen näkökulmasta se ammattikorkeakoulutus, on meidän käytännön osaamisen päälle tuleva teoriaosaaminen, millä mennään sinne korkeammalle tasolle ja asiantuntijapuolelle. Mutta - siitä käytännön osaamisesta tulee monta semmoista asiaa, mikä siinä tulevaisuuden osaamispaletissa antaa semmoista ymmärrystä siitä maasta, että mitä siellä oikeasti pellolla tapahtuu, kun siellä on möyritty se kolmisen vuotta, siellä ammatillisella puolella.

Mona-Anitta Riihimäki [00:04:00]:

Kyllä joo, että ammattikorkeakoulututkinto on alempi korkeakoulututkinto, ja sieltä valmistuvat on nimenomaan asiantuntijatehtäviin valmistuvia henkilöitä. Mutta aina vaan enemmän tilakoot kasvaa, automaatio tulee, datasta pitää ymmärtää aika paljon, pitää ymmärtää myös siitä sosiaalisesta ympäristöstä, missä toimitaan, niin ihan jo tilan pyörittäminen tänä päivänä on aina vaan korkeampaa koulutusta vaativaa. Kyllä meiltä valmistuvat menee sekä asiantuntijatehtäviin, että sitten omille tiloille sekä takaisin omalle kotitalalle, että sitten perustuvat ihan uusia tiloja.

Hanna-Mari Laitala [04:45]:

Joo ja tuohon Mona puheenvuoroon ehkä voisi sanoa semmoisen, että meiltä mitä on mennyt ammatilliselta puolelta sitten ammattikorkeakouluun, niin he ovat olleet kovin tyytyväisiä siitä, että on ollut se käytännön tausta siellä. Että se on ollut paljon helpompi ne opinnot sitten nivoa siihen tulevaisuuden suunnitelmiin ja muuhun, kun on sitä käytännön osaamista siellä taustalla. Ja niin kuin Mona sanoi, niin eihän tämän päivän maatilayritystä ihan perustutkintopohjalta ole ehkä enää järkevääkään pyörittää, että siinä on pakko olla sitä korkeampaa koulutusta päällä.

Kiia Partanen [00:05:15]:

No tässä jo aika hyvin tuli tavallaan sitä siltaa, mikä ehkä siinä on näitä yhdistäviä tekijöitä tavallaan siirtymässä ammattikoulusta, ammattikorkeakouluun, niin miten nämä kaksi koulutustasoa tekee tänä päivänä yhteistyötä?

Mona-Anitta Riihimäki [00:05:30]:

No nyt kun ollaan tällainen Agrihubin äärellä vielä, niin kyllä Agrihubi on tuonut entistä lähemmäs koulutustasojen vuoropuhelua Suomessa. Hirmuisen tärkeää on ymmärtää se, että mitä tapahtuu. Koulutuksessa on linjakkuus. Puhutaan maatalousalan koulutuksesta, että se säilyy se, mitä opitaan toisella asteella, niin saumattomasti siirtyy myös sinne korkeakouluun sitten. Meillä on korkeakoulutuksessa tieto siitä, että mitä tehdään. Meille korkeakouluihin maatalousalalle noin 50 prosenttia opiskelijoista karkeasti tulee ammatilliselta toiselta asteelta. Silloin myös, kun me halutaan niitä opiskelijoita, koska se käytännön motivaatio tekemiseen on niin hyvä, niin silloin me myös ollaan hyvin aktiivisesti kehittämässä väyliä toiselta asteelta korkeakoulutukseen. Ja sitä tehdään paljon myös yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, että se ei ole vain korkeakoulujen päästä saneltua, vaan huomioidaan tarpeet aika tarkasti.

Hanna-Mari Laitala [00:06:37]:

Joo ja sehän on ammatillisella puolella ihan oikeastaan yksi tällä hetkellä meidän pääagendoista, että me valmennetaan meidän opiskelijoita siihen, että he hakeutuu jatko-opintoihin, koska se on tärkeää sen heidän tulevaisuutensa kannalta ja alan tulevaisuuden kannalta. Ja on rakennettu semmosia, niin kuin Mona sanoi, väyliä, että ammatillisella puolella aloitetaan jo ammattikorkeakouluopintojen tekeminen ja tähdätään suoraan siihen, että päästään osaan ammattikorkeakouluista suoraan sisälle, kun on tehty näitä väyläopintoja. Ja se on tällä hetkellä koko ajan enemmän ja enemmän suosittu vaihtoehto meidän opiskelijoiden parissa. Ehkä menee jopa ammatillukion ohi tällä hetkellä.

Kiia Partanen [00:07:17]:

Tomi, sä oot tällä hetkellä agrologiopiskelija ammattikorkeakoulussa, niin millainen polku sun koulutuspolku on ollut? Mitä olet opiskellut ennen tätä koulutusta?

Tomi Kesämäki[00:07:32]:

Peruskoulun jälkeen lähdin ammattikoulupuolelle Tarvaalaan ja Tarvaalassa kävin eläintenhoitajan perustutkinnon tuotantoeläinpuolella ja sen jälkeen totesin, että koulu tarjoaa mahdollisuutta maaseutuyrittäjän perustutkintoa tekemään. Tein vuodessa sitten maaseutuyrittäjän perustutkinnon. Ja näillä kahdella todistuksella lähdin sitten hakemaan ammattikorkeaan. Pääsen sitten todistusperusteisesti sisäänpääsyyn, että ei tarvinnut erikseen sisäänpääsykokeita käydä tekemässä.

Kiia Partanen [00:08:11]:

Nyt kuitenkin koulutushan on totta kai murroksessa, maailma on murroksessa, niin onko tällä hetkellä maatalouden koulutuksessa sekä ammattiopistopuolella tai ammattikoulupuolella ja ammattikorkeakoulupuolella jotain teemoja, mitkä korostuu tällä hetkellä? Onko tullut jotain uusia painotuksia tähän koulutukseen? Haluatko vaikka Hanna-Mari aloittaa?

Hanna-Mari Laitala [00:08:29]:

No en tiedä, onko ne nyt ihan vasta äskettäin tullut, mutta ainakin yksi tällainen iso teema on vastuullisuus moneltakin näkökulmalta. Että se, että toimitaan kestävästi ja vastuullisesti, niin sehän tarkoittaa sitä, että toimitaan myös resurssitehokkaasti. Osataan olla energiatehokkaita ja huolehditaan siitä maan kasvukunnosta ja kiertotaloudesta ja näin päin pois. Ne on varmaan sellaisia, mitkä vaikuttaa a) siihen vastuullisuuteen ja b) tietysti siihen kannattavuuteen, mikä tälle hetkellä on se iso kysymys. Ja niitä pohja-asioita tehdään sitten siellä jo ammatillisen puolen osalta, mutta sitten se korkeampi liiketaloudellinen osaaminen,

niin se menee sitten sinne Monan tontille aika vahvasti. Mona ehkä voi kertoa siitä, että mitä siellä on sen kannattavuuden eteen enempi tehty.

Mona-Anitta Riihimäki [00:09:20]:

Joo, kyllä. Liikkeenjohto-osaamisen vahvistaminen, mikä nyt on yksi AgriHubinkin yksi näistä fokusalueista, niin se on totta kai tärkeä ammattikorkeakoulututkinnoissa. Toinen on sitten älymaatalous, että se on sellainen, mikä kiinnostaa opiskelijoita, mikä kiinnostaa myös meidän lehtoreita paljon, mikä on hyvin sellainen monialaisuuteen puskeva aihepiiri myös, että se on ammattikorkeakouluissa hyvin mielenkiintoinen kenttä ottaa haltuun. Mutta sitten myös tuo ilmastonmuutokseen sopeutuminen on tietysti läpi alan sellainen, että siihen opiskelijoiden valmiuksia halutaan lisätä. Siinä oikeastaan erityisesti tulee kaikilla luonnonvara-alueilla se, että maataloudessa, niin kuin myös metsätaloudessakin tehdään paljon jo sen eteen, että tuottajilla on ne keinot, millä ilmastonmuutokseen sopeudutaan. Mutta ammattikorkeakoulussa pyritään kiinnittämään huomiota myös siihen, että annetaan opiskelijoille valmiuksia vastata niihin kysymyksiin, ja tavallaan kohdata se keskustelu, mikä yhteiskunnassa vallitsee asioiden ympärillä. Että pystyttäisiin tuomaan heillekin se semmoinen kyky positiivisesti reagoida ja kertoa niitä positiivisia asioita, mitä alalla tehdään. Meillä esimerkiksi Hämeen ammattikorkeakoulussa on nyt aloitettu tuolla, mainitsit tämän maanperän kasvukunnon, niin meillä on esimerkiksi ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinto, mikä keskittyy uudistavaan maatalouteen ja kestäviin ruokajärjestelmiin. Se on sellainen, mikä on nyt todella paljon nousussa ja tunnustetaan, että siitä puuttuu tietoa vielä, että mitä se oikeasti tarkoittaa sekä käytännön viljelyssä, että sitten esimerkiksi neuvontasektorilla. Niin tällaisiin asioihin reagoidaan.

Kiia Partanen [00:11:16]:

Joo, ja varmasti on paljon on myös sellaisia painotuksia, mitkä liittyvät alueelliseen sijaintiin. Eli esimerkiksi Lapissa on porotalouteen ja taas etelässä on sitten eri asioihin.

Mona-Anitta Riihimäki [00:11:22]:

Joo ja tämä on sellainen asia, mitä halutaan ammattikorkeakoulukentälläkin. Meitä on kymmenkunta ammattikorkeakoulua Suomessa, jotka agrologeja kouluttaa. Niin koetaan, että meillä on hyvää yhteistyötä keskenämme. Pyritään hyödyntämään myös niitä alueellisia erikoisuuksia, että se osaaminen, mikä nyt esimerkiksi Lapissa liittyy luonnontuotteiden jalostamiseen, niin kyllä se etelässä, Hämeessäkin kiinnostaa opiskelijoita, niin halutaan avata niitä mahdollisuuksia sitten myös meidän opiskelijoille. Ottaa sieltä kursseja ja hyödynnetään sillä koko valtakunnan osaaminen. Ympäristöolosuhteet on erilaisia, jos me halutaan turvata maataloustuotanto koko maassa, niin silloin sitä koulutusta pitää olla sekä siellä napapiirillä, että sitten Helsingin korkeudella.

Kiia Partanen [00:12:16]:

Miten Tomi, sinun agrologiopinnoissa, millaisia painotusvalintoja sä oot tehnyt, eli mihin sä oot lähtenyt painottamaan sun osaamista?

Tomi Kesämäki [00:12:20]:

Joo, viimeisen vuoden olen ollut data- ja kasvinviljelypuolella, koska Mustiala antaa niihin todella hyvät valmiudet. Se on Etelä-Suomen etuja, että meillä on todella paljon kasvin jalostukseen ja tutkimukseen liittyvää osaamista Etelä-Suomeen painottuneena, mitä Pohjois-Suomesta ei niinkään löydy. Siellä on suuria yrityksiä, mutta kaikki pääkonttorit löytyy etelästä. Se on suurena etuna Mustialan opiskelijoille, että me saadaan todella helposti yritysvierailuja ja sitten alan asiantuntijoita puhumaan viimeisimmistä kasvinviljely ja kotieläinpuolen tapahtumista, koska pääkonttorit sijaitsee sadan kilometrin päässä.

Kiia Partanen [00:13:13]:

Joo. Tästä työelämä tulikin puheeksi, niin siitä aasinsiltaan, että millaisia työkaluja näistä oppilaitoksista opiskelijat saa siihen työelämään siirtymiseen? Millaisia juttuja opiskelijat ottavat mukaansa valmistuttuaan?

Hanna-Mari Laitala [00:13:31]:

No parhaimmillaan sieltä lähtee semmoinen opiskelija, joka on rohkea kokeilemaan uutta, utelias ja ennakkoluuloton erilaisille uusille ratkaisuille. Hän on käynyt monenlaisissa erilaisissa työharjoittelupaikoissa, suorittanut kansainvälisen vaihtojakson, tehnyt väyläopintoja, tähtää ammattikorkeakouluun ja on tietyllä lailla se oma urakehitys semmoisena tulevaisuuden polkuna edessä. Eli se on se meidän tavoite. Eli löytyy monenlaiset työkalut itsensä ja sen oman alansa kehittämiseen, kun lähdetään eteenpäin.

Mona-Anitta Riihimäki [00:14:03]:

Mun kollega totesi kerran koulutuksesta, että hän toivoo, että heiltä ei kahta samanlaista opiskelijaa valmistu ammattikorkeakoulusta, vaikka koulutusala olisi sama, niin se, että tarjotaan opiskelijalle polku siihen omanlaiseen suuntautumiseen alalla. Mä puhun paljon sellaista, T:n muotoisesta pedagogiikasta. Annetaan mahdollisuus sille, että tuleeko sitä T:n jalkaa, syväoppimista. Jos opiskelija on suuntautunut vahvasti esimerkiksi Tomin mainitsemaan datatalouteen, niin meillä annetaan siihen mahdollisuudet. Sitten taas, jos on enemmän verkostojen rakentaja, laaja biotalousihminen, niin sitten tarjotaan mahdollisuuden siihen T:n horisontaalisen viivan laventamiseen ammattikorkeakoulussa. Tähän liittyy paljon ne geneeriset taidot sitten taas, että sen substanssiin lisäksi datatalous

tai kasvintuotanto tai sitten se eläinpuoli, niin sen lisäksi tarjotaan myös nämä viestintätaidot, tiimiopiskelutaidot, kansainvälisyystaidot. Tähän esimerkiksi just Hämeen ammattikorkeakoulun Mustialan kampuksella pyritään tuomaan eri alojen asiantuntijoita siihen koulutukseen mukaan, että dataosaamista meillä Mustialan Hamkin kampuksella toki itselläkin, mutta sitten me tuodaan siihen tutkimusyksikön ihmisiä ja tieto- ja viestintätekniikan ihmisiä opettajiksi. Varmistetaan myös sieltä se oikeanlainen asiantuntijuus.

Kiia Partanen [00:15:35]:

Mitkä asiat sä, Tomi, opiskelijana koet erityisen toimivana ammattikorkeakoulutuksessa? Tai sulla on myös kokemusta tuolta ammatilliselta puolelta toiselta asteelta, niin mitkä asiat sä koet, että siellä on ollut toimivia?

Tomi Kesämäki [00:15:51]:

Ammattikoulupuolella itse kuuluin vielä sukupolveen, että meillä oli todella paljon harjoittelua koulutilalla ja siitä oli hyvät valmiudet lähteä työharjoitteluihin ja uutta kokemusta keräämään. Nykyiset leikkauspolitiikat ovat siihen tuoneet pientä säröä, että se ei enää ole ihan samanlaista kuin mitä silloin lähes 10 vuotta sitten, kun itse opiskelin ammattikoulussa. Mutta ammattikorkeakoulupuolella se asiantuntijuus, jota pyritään lisäämään, niin näkyy siinä, että on vieläkin todella paljon harjoitteluja yritys kentässä, missä pyritään lisäämään opiskelijoiden omaa osaamista ja asiantuntijuutta.

Kiia Partanen [00:15:39]:

Joo, kiitos paljon. Oliko jotain muita kehitysajatuksia taas sitten toisaalta siihen koulutukseen?

Tomi Kesämäki [00:16:49]:

Kaikissa koulutuksissa näkyy se, että mitä enemmän aikaa käytetään koulukampusopiskelussa, sitä enemmän opiskelijat ja opettajat pystyvät vaihtamaan mielipiteitä. Ja me ollaan hyvin pienimuotoisella alalla, jossa suuria tekijöitä ei ole paljon, joissa tiedon välityksen merkitys nousee erittäin tärkeäksi. Ja sitä ollaan todella paljon painotettu lähiopiskeluetuina, että pystytään verkostoitumaan hyvin nopeasti todella suureen osaan asiantuntijoita, jotka meillä tällä hetkellä Suomessa toimii tulevaisuuden alan ammattilaisina.

Kiia Partanen [00:17:31]:

Jes, kiitos paljon Tomi tästä ja voin näin siirtyä taas vähän tuonne alan tulevaisuuden suuntaan. Sitten näette koulutuksen näkökulmasta, onko tämä kiinnostus alaa kohtaan nousussa vai laskussa?

Mona-Anitta Riihimäki [00:17:45]:

No tota, ammattikorkeakoulupuolelta, niin meillä on, puhun nyt ihan valtakunnallisesti, niin hakijamäärät on pysynyt aika lailla samanlaisina, että me kaikissa ammattikorkeakouluissa ollaan pystytty ne aloituspaikat täyttämään suurin piirtein, vähän vuosien välistä vaihtelua on, mutta tietysti enemmänkin hakijoita saisi olla. Mutta toisaalta me ollaan, niin kuin Tomi mainitsi, että ollaan suhteellisen pieni ala, jos vertaa esimerkiksi sote-puoleen tai tekniikkaan, liiketalouteen, niin maaseutupuoli on pieni ala. Positiivisesti se, mikä on ollut nähtävissä viime vuosina, sekä meillä on myös kansainvälinen koulutus maatalousalalla nyt Hämeen ammattikorkeakoulussa, niin se, mikä on ollut nähtävissä, niin sekä suomenkieliseen tutkintoon että vieraskieliseen tutkintoon opiskelijat tulee hirmuisen hyvällä motivaatiolla, mikä on todella ilahduttavaa. Että selkeästi se halu siihen ruuantuotantoon ja maaseutujen kehittämiseen on, uskallan varovasti sanoa, että jopa kasvavaa, että siihen on semmoista paloa opiskelijoissa.

Hanna-Mari Laitala [00:18:53]:

Ammatillisen koulutuksen puolella semmoista tasaista laskua on ollut havaittavissa pitkään. Se tietenkin huolettaa siinä mielessä, että vaikka se rakennekehitys sitä tilakokoa vähentää, niin ala kuitenkin työntekijöitä tarvitsee, koska isommissa yksiköissä pitää olla niitä suorittavan työntekijöitä. Tämä on Euroopan laajuinen ongelma. Meillä on semmoinen hanke, missä on kuudesta eri maasta nyt väkeä pohtimassa sitä, miten alalle saadaan rekrytoitua tarpeeksi ihmisiä. Se on isompi ongelma kuin meillä Suomessa. Semmoinen, mistä nyt haluan varoittaa yrittäjäkenttää, kun AgriHubissa ollaan, että se puhe, mitä me itse tästä alasta puhutaan ja kuinka me näytään tuolla ulkopuolelle, on äärimmäisen tärkeää. Olen nähnyt tuossa ammatillisella puolella sote-puolen, kun on puhuttu siitä, että on hoitajapula, työ on raskasta, palkka on huono, ei kannata mennä ja nyt sitten vielä sote-alalla, kun niitä työpaikkojakaan ei ole, niin mistä ne tulevaisuuden tekijät tulee? Siinä pitää olla jo aika vahva halu hoivata jotain, jos tuon puheen jälkeen vielä alalle haluaa. Ja me emme saa mennä siihen samaan. Tämä on äärimmäisen tärkeä kysymys. Tämmöinen parasta ruokaa Suomesta kampanjointi ja sen yhdessä tekemisen ja sen työn merkityksellisyyden nostaminen, niin niitä meidän pitää tuoda. Koska nykynuoriso kuitenkin haluaa vaikuttaa. He haluaa tehdä asioita, millä on merkitystä, ja mehän sitä tehdään. Joka päivä jokainen syö, kuka kuinka monta kertaa, mutta se on äärimmäisen tärkeää työtä. Sanoisin, että yrittäjillä ja meillä muilla alan toimijoilla on iso vaikutus siihen, kuinka niitä opiskelijoita ja työntekijöitä tulee meidän alalle jatkossa.

Kiia Partanen [00:20:52]:

Miten Tomi, oletko sinun omassa piirissä huomannut, kanssanuorissa tällaista mielenkiintoa alaa kohtaan tai vastaavasti ehkä vetoa jopa alalta pois päin?

Tomi Kesämäki [00:21:06]:

Monet opiskelijat, joilla on pieni kotitila, niin joutuu miettimään sitä, että on joko pakko lähteä toiselle alalle, tai sitten kouluttautua niin korkealle, että pystyy vapaa-ajalla tekemään kotitilan töitä ja sitten saamaan päiväpalkan muualta. Mikä Itseäni ilahutti ammattikoulupuolella viime kesänä, kun olin töissä, niin se, että tilallisten työntekijöiden lapset lähtee maaseutuyrityksperustutkintopohjalle, koska ollaan nähty, että ei se niin hassumpaa työtä olekaan, kun vanhemmat joka päivä lähtee isompiin yksiköihin töihin. Ja siinä on sitten se tulevaisuuden sauma, että yksikkökoot kun kasvaa, niin siitä työnteosta suuremmissa yksiköissä pitää saada niin myyvää, että se kiinnostaa niin ammattikoulupuolen tulevaisuuden opiskelijoita, kun sitten ammattikorkeapuolen opiskelijoita, jotka ei omalla kotitilallaan pysty pääelinkeinoa saamaan, mutta pystyvät käymään urakoimassa tai kausityöntekijöinä ympärillä olevilla tiloilla.

Kiia Partanen [00:22:18]:

Tuossa puhuttiinkin jo siitä vähän, että miten tärkeä rooli yrittäjillä ja alalla itsellään on siihen, että me houkutellessaan uusia ihmisiä tälle alalle. Mitä muita toimenpiteitä te näette, miten me voidaan varmistaa se, että nuoret tai kuka tahansa kiinnostuu alasta ja haluaa tulla osaksi tätä yhteisöä?

Mona-Anitta Riihimäki [00:22:38]:

Sellainen paitsi se alan positiivinen puhe on hirvu tärkeää ja myös alalla olevien opiskelijoiden positiivinen puhe, niin kuin Tomi tuossa toi esille, niin ne on aivan ensarvoisen tärkeitä. Mutta mitä me alalla voidaan tehdä, niin sellainen ihan tällainen Agrihubista erityisen positiivinen juttu oli mun mielestä nyt se, että korkeakoulukenttä näyttäytyy yhtenäisenä. Me oltiin esimerkiksi Koneagria-messuilla. Nyt saatiin ensimmäistä kertaa niin, että se meidän messuständin otsikko oli "Maatalouden korkeakoulutus". Toki meillä on tärkeää näyttäytyä eri ammattikorkeakouluina ja yliopistona, mutta yleisölle on musta tärkeää nähdä, että korkeakoulutusta on maatalousalalle, sitä tarjoaa moni ympäri Suomea ja siinä on selkeä jatkumo sieltä ammatilliselta puolelta sitten korkeammin kouluttaa itseensä, niin se, että yhdistetään voimat myös koulutuspuolella. Koska vaikka ollaan kilpailijoita, niin kyllä se sataa kaikkien laariin siinä, kun yhtenäisesti pystytään seisomaan asian takana.

Hanna-Mari Laitala [00:23:50]:

Joo ja semmoinen tietysti mikä on, jos ajatellaan, miten nuoret ja lapset valitsee niitä tulevaisuuden uria, niin tärkeitä on se, että siellä on jonkinlainen tarttumapinta siihen alaan jo aika varhaisessa vaiheessa. Puhutaan ihan niin kuin perusopetuksesta ja jopa päiväkodeista. Ruuasta kerrotaan, ruuan alkuperästä kerrotaan, lapset pääsee maatilavierailuille ja näkee niitä isoja koneita ja laitteita, millä siellä työskennellään, jolloin ne voi näyttäytyä semmoisena mahdollisena tulevaisuuden alana. Mulla on ainakin monta semmoista opettajaa tänä päivänä, jotka on esimerkiksi päätenyt metsäkoneen kuljetusta opettamaan silleen, että ovat pienenä päiväkotikäisenä päässeet metsäkoneen kyytiin ja siinä päivänä päättäneet, että "minusta tulee metsäkoneen kuljettaja". Ja ovat sitten jatkaneet matkaansa ja päätyneet opettajaksi. Eli sinne mahdollisimman varhaiselle vaiheelle. Meidän pitää kertoa, miten tärkeitä me ollaan ja minkälaista duunia me tehdään. Se on ehkä yksi. Toinen on tosi tärkeä, minkä Moona tuossa nosti esille, niin tuo urapolkujen näkyväksi tekeminen. Että ihminen, joka harkitsee tätä alaa, niin ei ajattele, että nyt mä jään siihen yhteen duuniin ja siinä on mun tulevaisuus, vaan että ne ovet on auki niin pitkälle Suomessa ja Euroopassa ja maailmalla, kuin vain kukanenkin haluaa mennä.

Tomi Kesämäki [00:25:09]:

Itse olen vähän filosofista mietelauselmaa käyttänyt, että maatalous- ja ruuantuotanto on kaikkein julkisin, mutta kuitenkin kaikkein salaisin ala, mitä voit opiskella. Jokainen näkee kättesi tuotoksen, mutta siitä liikkuu niin paljon disinformaatiota tällä hetkellä, miten tuotetaan ja missä tuotetaan. Tulevaisuuteen pitää koko ajan vaan terottaa sitä, että minkä asian äärellä ollaan. Ja nyt ammattikorke- ja ammattikoulupuolella näkyy se, että yhä kestävämmiin ja yhä suunnitellummisiin, että se on se tärkeys alalla, että tulevaisuuden toivo pitää olla siinä, että saadaan parempaa informaatiota siitä, miten se ruoka pöytään on eksynyt.

Kiia Partanen [00:26:01]:

Hyvä, kiitos. Todella tärkeitä puheenvuoroja. Tässä olisi paljon varmasti puhuttavaa vielä lisääkin, mutta meillä rupeaa aika loppumaan. Haluaisin tässä vaiheessa kiittää kaikkia teitä puhujia, Mona-Anitta, Hanna-Mari ja Tomi. Totta kai kiitos sinä, joka kuuntelit Agrihubin podcastia. Lisätietoa Agrihubin toiminnasta, sekä maa- ja puutarhatalouden koulutuksesta, sä löydät verkkosivuilta www.agrihubi.fi . Seuraa meitä myös somessa ja pysy mukana keskustelussa. Kuullaan taas seuraavassa jaksossa.